

Hatvanéves az MKE Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezete

1965. február 6-án alakult meg Miskolcon az ország első területi szervezeteként a Magyar Könyvtárosok Szabó Ervin Körének (MKSZEK) miskolci csoportja. A szakmai szerveződés előzménye 1962 májusáig vezethető vissza, amikor a Tudományos Ismeretterjesztő Társaság (TIT) Borsod megyei szervezetének irodalmi szakosztályán belül könyvtáros-szakcsoport létesült. Az újonnan létrejött szakmai egyesülés és kapcsolatteremtés helyi formájában elnöknek Kordos Lászlót, a Miskolci Városi Könyvtár igazgatóját, titkárnak Kuchta Gyulát, a Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának csoportvezetőjét választották meg. A működés megkezdését követően egyre gyakrabban jelentkezett egy önálló, a TIT szervezetétől független, országos hatókörű egyesület megalakításának igénye. A szakmai csoportosulás kezdetben miskolci, majd borsodi csoport néven szerepelt a TIT és az MKSZEK nyilvántartásában. Az MKE megalakulását követően azonban Borsod Megyei Szervezet néven említették.

Az MKE országos elnökség javaslatára 1972-ben Ifjúsági Könyvtáros Szekció megalakítását kezdeményezték. 1973-ban az új szekció elnökének Győri Erzsébetet, az MKE BMSZ elnökét, az MVK igazgatóját kérték fel.

A BMSZ működése ezt követően viszonylagos volt, amelyet tovább nehezített a törzslapok lovaskártyákra történő át-dolgozása során keletkező problémák is. Ezen az állapoton változtatott az 1976. július 5-én kelt levél, amelyet Orosz Bertalanné, az egri megyei könyvtár igazgatója és dr. Sipos Istvánné, az MKE Heves Megyei Szervezetének elnöke közösen írt a

BMSZ elnökének. A dokumentumban összehívták a környék könyvtárosait a könyvtárosképzés sanyarú helyzetének megvitatása végett. Sajnos a meghívásnak sem a minisztérium, sem a főiskola nem tett eleget. Ezért a HMSZ dekrétumot szerkesztett annak érdekében, hogy az 1977/78-as tanévtől kezdődően, az egri Ho Si Minh Tanárképző Főiskolán beindulhasson a könyvtárosképzés. Ennek alapján Hernádi Istvánné, a BMSZ elnöke aktív levelezésbe kezdett, könyvtár-igazgatókat keresett meg. „A megye nagy szegényére vall, hogy a helyi szervezet nem működik” – állt a Magyar Andrásnak, az SZMT Központi Könyvtár igazgatójának írt levelében. Közbenjárásának köszönhetően rövid idő alatt a BMSZ újjáalakult. Elkészítették 1977-es munkatervüket, amelynek fontos pontja volt, hogy felmérjék, kik azok a kollégák, akik tagjai az egyesületnek. Könyvtári hálózatonként összekötöket választottak, akik a megye különböző típusú könyvtáraiban működő tagtársakat tájékoztatták az egyesület munkájáról.

A tagnyilvántartások rendezetlensége miatt 1978-ban Nagy Gábor mint az NMEKK összekötője levélben fordult az MKE titkárságához a nyilvántartás mielőbbi rendezése céljából, kérve az érvényesítő bélyegeket, az új tagsági igazolványok eljuttatását és minden egyesületi tagnak rendszeres tájékoztató küldését. Leveléhez mellékelte az NMEKK-ban dolgozó egyesületi tagok név- és címjegyzékét, illetve bér- és tagságdíj-adatait. Egyúttal nyomatékosan kérte, hogy a csoport tagjainak ezek után ne küldjenek csekkeket, felszólítást. A megkeresésre dr. Székely Sándor, az MKE elnöke reagált. Válaszlevelében

kifejtette, hogy a tagdíjbélyeg 1974-ben megszűnt, 1975-ben új igazolványt vezettek be. A tagdíj befizetését a tagnál maradó postai csekkszelvény igazolta. A küldött névjegyzéken régi tagokként feltüntetett személyek közül csak 4 fő szerepelt a központi nyilvántartásukban. A többieknek sem nyilvántartó kartonja nem volt, sem a postázó címlistán nem szerepeltek, mert mint írta: „amin nem is lehet csodálkozni, hiszen valószínűleg évek óta nem fizettek tagsági díjat”. Ugyanakkor megkérte Nagy Gábort, hogy a 10 új tagon kívül a többi 15 taggal is töltsen ki a mellékelten megküldött adatlapból egy-egy példányt, és írassa rá fent a tagsági igazolványuk számát is. „Ez támpontot jelent számunkra annak megállapításához, hogy mióta voltak tagok. Az új igazolványra a réginek a száma kerül” – írta az MKE elnöke.

Az 1980-as években a BMSZ rendezvényeinek számában és a rendezvényen részt vevők számában jelentős mértékű emelkedés volt tapasztalható. 1984-ben egy, a magyar könyvtárügyben eddig példátlan rendezvényt hozott létre a megyei szervezet. Az 1973-ban tragikus hirtelenséggel elhunyt Szőnyi László könyvtár-igazgató születésének 60. évfordulója alkalmából emlékülést rendezett a Miskolci Galériában. A visszaemlékezések nyomtatásában a Borsodi Könyvtári Híradó 1984. évi 1-2., összevont számában jelentek meg.

1993-ban vált ki és alakult önálló szervezeti egységgé a Zempléni Könyvtárosok Szervezete. Elnöknek Halász Magdolnát, a Sárospataki Városi Könyvtár igazgatóját választották. A területi szervezet 2017-ben megszűnt. 2018-tól a hivatalos elne-

Csoportkép az edényi kastélyban, 2015-ben ▲

A miskolci zsinagóga megtekintői, 2022-ben ►

vezés MKE Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezetre módosult.

A könyvtárosi hivatás és szakmai örökség, valamint a haladó hagyományok ápolását szolgálva 2009-ben ünnepelte meg Kordos László születésének 100. évfordulóját a BMSZ. A jubileum alkalmából a megyei szervezet emléknappal, tevékenységét felidéző emlékkonferenciával és sírjának koszorúzásával tiszteltett élete és érdemei előtt. Emlékét 2009-től emléktábla, nevét 2019-től a Herman Ottó Múzeum olvasóterme és itt látható állandó kiállítása őrzi.

A BMSZ fennállása óta négy MKE vándorgyűlés (1970, 1982, 2004, 2017) helyszíne volt Miskolc, amelyek szervezésében és sikeres megvalósításában tevékenyen részt vállalt. Az MKE Helyismereti Könyvtárosok Szervezete felkérésére a BMSZ elvállalta 1997-ben a Helyismereti Könyvtárosok IV. Országos Tanácskozásának megrendezését. A rendezvény országos sikert aratott, azon 142 könyvtáros és 28 határon túli vendég találkozott.

Az MKE elnökségébe előbb Miskolcon már ismert, később országosan is elismert könyvtáros-szakemberek kerültek. Elnökségi tagok voltak: Zsidai József, Magyar András, Szőnyi László, Hernádi Istvánné, Venyigéné Makrányi Margit. Miskolci elnöke egy alkalommal, 1979–1982 között dr. Zsidai József, az NMEKK főigazgatója személyében volt az MKE-nek.

”

**A BMSZ
fennállása óta négy
MKE vándorgyűlés
(1970, 1982,
2004, 2017)
helyszíne volt
Miskolc, amelyek
szervezésében
és sikeres
megvalósításában
tevékenyen részt
vállalt**

MKE Emlékéremben részesültek: dr. Zsidai József (1985), Hernádi Istvánné (1988), Dajkáné Mészáros Mária (2008), Gulyás Lászlóné (2016), Espán Edina (2017), Nagy Gábor (2020), Molekné Kőrösi Beatrix (2022), Venyigéné Makrányi Margit (2023).

Szinnyei József-díjban részesült 2015-ben könyvtári szakterületen hosszabb időn át végzett kiemelkedő teljesítménye elismeréseként Laki-Lukács László edényi könyvtárigazgató, helytörténeti kutató, néprajzi gyűjtő és vázonszövő, a megyei szervezet 1996–1999 közötti elnöke.

A BMSZ fontos feladatának tartja tagtársai ismereteinek bővítését. Részükre szervez évente több alkalommal vetített képes szakmai előadásokat, múzeumi kiállítások megtekintését kurátori tárlatvezetésekkel, valamint településtörténeti sétákat. Hazai és külföldi szakmai tanulmányutak során új könyvtárak megismerését, a szakemberek közötti kapcsolatépítés fontosságát és a könyvtári innovációs gyakorlatok elterjesztését tűzte ki céljául. A megalapítástól eltelt idő bebizonyította, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei könyvtáros-szakemberek által létrehozott szakmai szervezet vállalt célkitűzéseinek működése során eleget tett és azok megvalósításában aktívan vesz részt az utóbbi évtizedben.

Köszönettel tartozunk szakmai elődeink áldozatos munkájáért.